

hvori det er gjort gjældende af Udvalget, at der virkelig begaas nogen Uretfærdighed eller Ubillighed i den antydede Retning; tvertimod forekommer det mig, at der laaber sig anføre meget væsentlige Grunde, som netop kunne bestyrke os i at gaa den Vej, vi ere gaaede i de sidste Aar, idet vi nemlig derved virkelig have vundet en Fremgang i vor Stilling uden følelige Byrder for de Enkelte, en Fremgang, som ellers vilde have været umulig. Naar Udvalget saaledes siger, at det fra et almindeligt socialt og finansielt Synspunkt neppe kan billiges, at vi saaledes have gjort dette store Fremstridt i vor indvirkte Bestatning, idet Forbruget ikke afgiver nogen Maalestof for Skatteevnen, saa er dette en Sætning, som i denne Udstrækning umulig kan siges at være sand. Forbruget afgiver ganske vist en Maalestof for Skatteevnen, om end ikke den eneste, ikke den absolute Maalestof; thi, at den stigende Forbrug, af saadanne Gjenstande, som ikke kunne siges at være umiddelbart nødvendige, idet den Enkelte har det i sin Magt at udvide eller indskrænke sin Forbrug, dog maa tyde paa større Evne, er umodsigeligt, og der maa virkelig kunne drages Slutninger fra det ene til det Andet. Jeg vilde derfor anse det for urigtigt at styre hen mod det Maal at bringe Toldbestatningen til at ophøre for at sætte en Indkomststat i Stedet. Lige fra det Dreblif af, da denne Tanke blev mig bekendt, har det været mig klart, at det ikke er noget ønskeligt Maal i en Stat, med mindre Afgifterne kunde synke ned til et saadant Lavmaal, hvorom der under de nuværende europæiske Forhold og hele den verdenshistoriske Udvikling, hvorunder vi leve, vel neppe kan være Tale. Saa snart Skatterne skulle have en saadan Gennemsnitsstørrelse, som de have i vort ingenlunde høit beskattede Land, er det umuligt at opkræve disse Skatter alene i Form af direkte Skatter, saa er det en Nødvendighed tillige at ty til en indirekte Bestatning, og man skal derfor ikke beflelle denne Bestatningsmaade eller nedsette den i Egenes og Andres Omdømme, men holde sig for Die, at har den sine Mangler, saa har den tilvise ogsaa sine store Fordele.

I naturlig Forbindelse med disse Betragtninger er der en anden, som knytter sig til Krigsflottolden af 1864. Forskjellige ærede Medlemmer have sagt, at denne Told var af en rent forbigaaende Natur, og at det egentlig var en stor Ubillighed, at den var bleven fortsat til den Dag i Dag. Dertil kan siges Nei og Ja paa een Gang. Det er umodsigeligt, at Krigsflottolden blev fremkaldt ved Krigen, altsaa ved noget i og for sig Forbigaaende, men det er lige saa sikkert, at Følgerne af Krigen lide vi under den Dag i Dag, og at den samme Omstændighed, som gjorde det nødvendigt i Februar 1864 ved foreløbig Lov at indføre Krigsflottolden, om ikke i samme Udstrækning, saa dog væsentlig saaledes, som den hviler paa os den Dag i Dag, gjør det nødvendigt for

os at beholde denne Told. Krigsflottolden er ikke en saadan foreløbig Foranstaltning, at den skulde siges uden videre at maatte ophøre, fordi Krigen eller de allerneest umiddelbare Følger af Krigen holdt op. Jeg vil særlig henføre det ærede Medlem for Aarhus Amts 1te Valgkreds (Winther) til den Omstændighed, at denne Krigsflottold er flaaet fast ved en foreløbig Lov af 19de Februar 1864, der senere er bleven stadfæstet af Rigsraadet ved endelig Lov af 5te August 1864. Den foreløbige Lov siger, at det er paa Grund af de eiendommelige Tilstande, eller, som der egentlig staar: „da de forhaandenværende Forhold gjøre det nødvendigt at træffe Foranstaltning til en forøget Indtægt for Statskassen“, men den endelige Lov af 5te August 1864 har ingen saadan Motivering, og har aabenbart tænkt sig, at Forholdet skulde fortjættets gennem en længere Tid. Men under alle Omstændigheder er det vist, at, efterat denne Skat er ordnet ved Lov, kan det slet ikke nytte noget at komme med et Vædringsforslag paa Finantsloven for at raade Bod derpaa; thi det er ikke den Lov, man nu i 24 Aar har valgt at følge med Hensyn til Skatteloven, at man stryger Indtægten i det enkelte Aar, og den, der vil begynde at følge dette System, vil begynde at gaa paa en Straaplant, der meget snart vil føre os Alle ned i en Afgrund (Berg: Na nei!), aa jo, det kan hendes, for Noget tror det. Det har ikke været konstitutionel Praxis før, og dersom det ærede Medlem, der nævnte denne Sag, vil føre den igennem, er det jo nok muligt, at han vil finde Støtte hos Nogle, men — jeg haaber dog ogsaa — Modstand hos Andre, og jeg haaber derfor, at han, naar han vil have Krigsskatten, da vil vælge en Vej, hvor man kommer til at strides om Realiteten og ikke om Formaliteten. Jeg anser det ikke for nogen ønskelig Sag, at Krigsflottolden forsvinder, men derimod anser jeg det for et hensigtsmæssigt Skridt, at der foretages en Udjevning af den, nu i 9 Aar bestaaende Tilstand, og at vi faae en Told, som ikke først er saa Meget og saa Meget og derpaa et Tillæg af 50 pCt., men som een Gang for alle siger bestemt og tydelig, hvor meget den er. Jeg for sig kan det ikke siges, at Bestatningen af de Artiller, som ere lagte ind under Krigsflottoldloven, er meget høi; navnlig vil jeg minde det ærede Medlem for Randers (S. Nee), som i den Henseende viste hen til en enkelt Artikel, om, at man ikke saaledes ubetinget kan sige, at, fordi man i andre Lande har foretaget en Nedsettelse af en eller anden Toldats, vi derfor skulle følge efter. Der er forskjellige Ting, der i saa Henseende maa tages under Overveelse. Det ærede Medlem for Randers nævnte, at man i England har nedsat Tolden paa Kaffe, jeg synes, at han sagde til det Halve. Jeg tror nu ikke, at dette er korrekt, men det er muligt, at min Sukommelse i saa Henseende sluffer mig, jeg tror ikke, at Nedsettelsen var saa stor; men selv om den var